



Xəbər
Əli İnanovla
bağlı daha bir
məhkəmə,
daha bir
hökm
yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 23 iyun 2017-ci il Cümə № 134 (6748) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Aleksandr Lapşinin məhkəməsi başladı
Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində bloggerin məhkəməsinə hazırlıq iclası oldu; Ali Məhkəmənin keçmiş sədrindən ilginç açıqlamalar
yazısı səh.3-də

Abbas Abbasovun oğlu Azərbaycanla sərhəddə hotel tikir
yazısı səh.5-də

Xaricdə oxuyan din adamları ilə bağlı qadağa yumşaldıldı
yazısı səh.5-də

Daha bir qrup MTN-çinin mühakiməsi başladı
yazısı səh.7-də

Dövlət büdcəsinə yenidən baxılacaq
yazısı səh.12-də

Cibimizdəki casus - ondan necə qorunaq...
yazısı səh.13-də

Müxalifətin yüksək dövlət vəzifələrinə yolu açılır
yazısı səh.10-da

Azərbaycan XİN-in "qara siyahısı" böyüyür
yazısı səh.9-da

"Əmək pensiyaları haqqında" Qanun nazirlikləri boşaldır - iddia
yazısı səh.10-da

Ramazan ayının 28-ci günü
İftar 20.31 İmsak 03.09-dək (QMi)
28-ci günün duası: "İlahi, bu gün məni öz vəzifəmdən artıq müstəhəb əməlləri yerinə yetirməyə müvəffəq et və bütün vəzifə və məsuliyyətlərimi hazırlayıb əməl etməyi kəramət et! Bu gün Sənə yaxın edən vasitələrin daha yaxın olmasını mənə yaxınlaşdır! Ey istəyi olanların ısrarı və çox təmənnə etmələri onu haqdan geri qoymayan Allah!"
İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

İrəvanda gizli müzakirələr ERMƏNİSTANIN RUSİYANI SATMAQ PLANI ÜZƏ ÇIXDI

İrəvan Moskvanın arxasınca iş çevirərək NATO-ya yaxınlaşıb; Sərkisyan və parlamentin spikeri qurumun Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə nümayəndəsinə nələr deyiblər? **Rusiya KİV-ləri:** "Bu, təkcə Ermənistan hakimiyyətinin deyil, bütün erməni xalqının sonunu gətirə bilər"



Bakıdan Türkiyə ismarığı - "Təcili vasitəçiliyə gətirilsin!.."

Hərbi manevlərə davam edən Azərbaycandan dünyaya daha bir sülh mesajı; **XİN:** "İndiki vəziyyət səngər müharibəsinə, II Dünya müharibəsinə xatırladır..." yazısı səh.9-da

Eldar Mahmudovun kölgəsindəki bankirin azadlıqda qalmasının sirri
yazısı səh.7-də

Moldova prezidentinin Bakı səfəri - pərdəarxası məqamlar...
yazısı səh.6-da

Tağı Əhmədovun 3 milyonluq davası özünə qarşı yönəli bilər
yazısı səh.5-də

Azərbaycanda həbsdə olan Rusiya, Ukrayna və İsrail vətəndaşı Aleksandr Lapşinin iyunun 22-də məhkəməsi başlayıb. Hazırlıq iclası Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində keçirilib. Məhkəməyə hakim Ələvsət Qasımov sədrlik edib.

Məhkəmədə Aleksandr Lapşinin anket məlumatları dəqiqləşdirilib. A.Lapşin bildirib ki, 1976-cı il təvəllüdüdür, himayəsində 2 yaşlı övladı var, özü də üç ölkənin - Rusiya, Ukrayna və İsrailin vətəndaşıdır. Daimi yaşayış yeri isə İsraildədir. Məhkəmədə İsrail və Ukrayna səfirliklərinin nümayəndələri iştirak edib.

A.Lapşinin hüquqlarını vəkil Eduard Çernin müdafiə edir. A.Lapşin Azərbaycan dilini bilmədiyinə görə o, tərcüməçi ilə təmin olunub. Vəkilindən və Lapşinin özündən hər hansı vəsatəti olub-olmadığı soruşulub.

"Həbs-qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsi məsələsini qaldırdım. Amma onun Azərbaycanla yaşayış yeri olmadığına görə bu barədə vəsatət qaldırmağın mənası yoxdur", - deyərək vəkili bildirdi.

Lapşinin hansı cəzanı ala biləcəyi və bu cəzanın onun vətəndaşı olduğu dövlətlər tərəfindən necə qarşılanacağı suallar doğurur. Burada daha çox Rusiya amili önə çəkilir. Kremlin öz vətəndaşının cəza almaması üçün ölkəmizə təsir edərək biləcəyi istisna olunmur. Məhkəmənin çıxaracağı qərarın Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə təsir edərək biləcəyi də müzakirələr sırasında. Bütün bunların fonunda Azərbaycan tərəfin hansı addımı atacağı, Lapşini məhkəmədən əfv və başqa hüququ yollarla azad edib-etməyəcəyi ciddi müzakirə edilir.

Ali Məhkəmənin keçmiş sədri, deputat Tahir Kərimli Lapşin məsələsinin daha çox siyasi olduğunu bildirdi: "Bu bir neçə dövlətin və beynəlxalq qurumların nəzarətində olan məsələdir. Prezidentin köməkçisi cənab Əli Həsənov da boşuna demədi ki, Lapşinin səhhəti, onun saxlanması şəraiti nəzarət altındadır. Yeni çox həssas məsələ olduğuna görə Azərbaycan dövlətçiliyimiz əleyhinə cinayət halına yol verən bir şəxsə qarşı həssas mövqə sərgiləyir. Azərbaycan mümkün olan mübarizəsini davam etdirir. Sırr deyil ki, Lapşinin səfər etdiyi yerlər Azərbaycan ərazisidir və bunu bütün beynəlxalq təşkilatlar da



Aleksandr Lapşinin məhkəməsi başladı

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində bloggerin məhkəməsinə hazırlıq iclası oldu; Ali Məhkəmənin keçmiş sədrindən ilginç açıqlamalar



Tahir Kərimli: "Azərbaycan tərəfin Lapşini təhvil verməsi onun zəiflik əlaməti kimi yozula bilər"

belə qəbul edir, qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası" adlı dövlət tanıyırlar. Tamamilə hüquqidir ki, Azərbaycanda mühakimə edilsin. Lapşinin gələcəkdə hansısa bir dövlətə təhvil verilməsi dövlətlərarası məsələlərdən asılıdır. Bu mümkündür və ola bilsin ki, həyata keçirilsin. Onun ekstradisiyasından sonra beynəlxalq aləm anladı ki, Azərbaycan ərazilərimizə qanunsuz səfərlər edən şəxsləri cəzalandırmaq gücündədir. Bu, dünyada ciddi rezonans doğurdu. Lapşinin təhvil verilməsi məsələsi konkret şəraitə bağlıdır. Azərbaycan torpaqlarının əhəmiyyətli hissəsi qaytarılarsa, daha ciddi beynəlxalq qərarlar qəbul edilərsə, ölkəmizin bütövlüyü bərpa olunarsa, yaxud bərpa istiqamətində mühüm addımlar atılarsa, onun təhvil verilməsi qorxulu deyil. Lakin indiki şəraitdə Azərbaycan tərəfin Lapşini təh-

vil verməsi onun zəiflik əlaməti kimi yozula bilər. Ona görə də konkret şərait yetişmədən onun təhvil verilməsindən danışmaq olmaz. O, cəza almaldır. Onu hansı cəzanın gözləyəcəyi ilə bağlı danışmaq hələ tezdir. Məhkəmənin sonunda müvafiq qərar qəbul olunacaq. Amma istənilən halda düşünürəm ki, məhkəmədə cəza veriləcək. Amerikaya da bəzi şəxslərin təhvil verilməsi üçün müraciətlər olur. Fətullah Gülən məsələsini deyərək bilirik. Amma ABŞ rəhbərliyi bildirir ki, bu, ancaq məhkəməyə aid məsələdir. Bu baxımdan, deyərək bilirik ki, məhkəməyə aid məsələdir. Amma hər kəs başa düşür ki, Azərbaycan hansı vəziyyətdədir. Əgər hansısa dövlət Lapşinin ekstradisiyasını istəyərse və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı ciddi qərar verərsə, bəyanat səsləndirərsə, o zaman bu nəzərə alınmalıdır. Yadımdadır, 5

rus əsgərinin qaytarılması ilə bağlı hansı proseslər getmişdi. Hər iki tərəf ciddi tələblər irəli sürürdü. Amma o zaman Rusiya dediklərinə əməl etmədi. Düzdür, ölkəmizə münasibəti müsbət yönə dəyişdi, amma vədlərini yerinə yetirmədi. İndiki şəraitdə dövlətlər ərazi bütövlüyümüzə bağlı ciddi ad-



Əli İnsanovla bağlı daha bir məhkəmə, daha bir hökm

Məhkəmə sabiq nazirlə bağlı hökmü qüvvədə saxladı

Iyunun 22-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsində sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. Virtualaz.org saytının xəbərinə görə, prosesə hakim Əflatun Qasımov sədrlik edib. Xatırladaq ki, bundan əvvəl sabiq nazir prosesin onun iştirakı olmadan keçirilməsi ilə bağlı məhkəməyə ərizə göndərmişdi. Bu səbəbdən məhkəmə İnsanovsuz keçirilmişdi.

Prosesdə Əli İnsanovun vəkili Ağaveyis Şahverdi çıxış edərək apelyasiya şikayətinə məhkəmə istintaqı aparılmaqla baxılmasını istəyib: "Birinci instansiya məhkəməsində təkrar ekspertiza keçirilməsi ilə bağlı vəsatət qaldırdıq. Çünki ekspert rəyi tam deyildi. Amma vəsatətimiz təmin olunmadı. Əli İnsanovun guya psixotrop dərmanlar saxladığı iddia olunan qabın üzərində barmaq izləri ilə də bağlı ekspertiza keçirilməsini istəyirdik. Əgər Əli İnsanov o qabdan istifadə edibse, üzərində onun əl izləri olmalı idi. Əli İnsanovun cırdığı iddia olunan protokolun da ekspertizası keçirilmədi. Potokol cırılmışdısa, üzərində əl izləri olmalı idi. Yazıblar ki, guya Əli İnsanov psixotrop tərkibli həbləri özü qəbul etmiş və bu məqsədlə də onları qabda saxlayıb. Amma kimyəvi ekspertiza keçirib onun qabında psixotrop tərkibli maddələrin olub-olmadığını müəyyən etmədilər".

Vəkil şahid Anar Təhməzovun məhkəmədə dindirilməsini istəyib. Deyib ki, birinci instansiya məhkəməsində Anar Təhməzov şüşə qabı Əli İnsanovda görmədiyini demişdi. Amma hökmdə yazılıb ki, Anar Təhməzov Əli İnsanovun o qabdan dərmanları götürüb istifadə etdiyini görüb. "Bu ziddiyyətin aydınlaşdırılması üçün Anar Təhməzov bura çağırılıb dindirilməlidir" - vəkili bildirib.

Keçmiş nazirin müdafiəçisinin dediyinə görə, Əli İnsanovun cəzaçəkmə müəssisəsində əşyalarının saxlanıldığı otağa baxış keçirilərkən hal şahidləri çağırılıb, amma onun özünü dəvət etməyiblər. "Bu işdə hesab edirik ki, Əli İnsanov haqda qərar artıq hazırdır və mənim burada çox danışmaq, sübutları ortaya qoymağıma ehtiyac yoxdur" - deyərək vəkili bildirdi.

Vəkil çıxışının sonunda Əli İnsanovun barəsindəki cinayət işinə bəraətverici əsaslarla xitam verilməsini istəyib. Prosesdə zərərçəkmiş Anar Məmmədov da iştirak edib. O, sabiq nazir barəsində hökmün qüvvədə saxlanılmasını, apelyasiya şikayətinin təmin edilməməsini istəyib. Dövlət ittihamçısı Ceyhun Budaqov da hökmün dəyişdirilməsinə heç bir əsas olmadığını bildirib. Məhkəmə qısa müşavirədən sonra hökmün qüvvədə saxlanıldığını elan edib.

na Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğv olunması ilə bağlı təqdimat verib, bu təşkilatın bağlanması nail ola bilməzdi. Əslində bu və ya digər tədbirlər həyata keçirir. Yaxınlarda qəbul edilən Avropa Parlamentinin qərarına Rusiyanın da təsir etdiyini düşünmək mümkündür. Azərbaycanın verəcəyi məhkəmə qərarına hörmətlə yanaşmalıdır. Əksinə, öz daxilindəki problemləri artıra bilər".

Təbii ki, Lapşinlə bağlı qərar onları qane etməsə, müxtəlif bəhanələrlə münasibətləri gərginləşdirə bilərlər. Arzu olunan odur ki, Ərdöğanın təklifini Putin qəbul etsin. Üçtərəfli Azərbaycan-Türkiyə-Rusiya ittifaqı yaradılsın. Putin bu təklifə konkret cavab verməyib. Rusiya Azərbaycanın verəcəyi məhkəmə qərarına hörmətlə yanaşmalıdır. Əksinə, öz daxilindəki problemləri artıra bilər".

□ Cavansir ABBASLI

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri illərdir ki, Azərbaycan və Ermənistan sərəf edir. Hər sərəfdən sonra münaqişənin həlli ilə bağlı müsbət fikir formalaşdır, əksinə, pessimizm daha da dərinləşir. Beləcə, 23 ildir ki, Minsk Qrupu Qarabağ münaqişəsinin həllinə nail ola bilmir.



Dağlıq Qarabağa geri qayıtmalıdır. Dağlıq Qarabağın statusu Azərbaycan icmasının geri qayıtmasından sonra Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini tapmalıdır. Ermənistan bunu başa düşməlidir. Azərbaycan ərazi bütövlüyünün pozulması ilə heç vaxt barışmayacaq".

Konfliktoloq Əvəz Həsənov isə bildirdi ki, sözügedən bəyanatda Azərbaycanın marağına zidd ifadə dəyişikliyin

ləri "ətraf ərazilər" adlandırır, lakin həmsədrlər adətən daha çox dəqiqləşdirməyə ehtiyac olsun deyə "Dağlıq Qarabağ və ətrafındakı işğal olunmuş ərazilər" ifadəsini işlədirdilər. İşğal olunmuş rayonlar termini daha çox dəqiqləşdirməyə ehtiyac olanda işlədirdi. İşğal olunmuş və yaxud ətraf rayonlar paralel olaraq işlənir. Şübhəsiz ki, daha yaxşı və düzgün odur ki, "Dağlıq Qarabağ və ətrafındakı digər işğal olunmuş

tənqid etməklə məşğuldur. Onlardan konstruktiv tələblər edən bir dənə də olsun siyasi institut görməmişəm. Həmsədr nə etsin ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həlli müşkül görünən problemidir. Çünki burada Rusiyanın elə marağı var ki, onu yüz həmsədr olsa da həll etməkdə aciz qalacaq. Həmsədrlərlə daimi təmasda olmaq, onları öz maraqlarımız üçün işlətmək lazım idi. Onların polemikaya girmək, Azərbaycanın münaqişədə nədən status-kvonun lağv olunmasında maraqlı olduğunu inandırmaq üçün daha çox işləmək lazım idi. Onlara torpaqların işğal altında olacağı müddətdə regionda hər zaman müharibənin olacağını, buna isə işğala son qoyulmadan mümkün olmadığını sözdə deyil, müzakirələrə cəlb etməklə sübut etmək lazım idi. Bunu isə tək ölkə başçısı və Xarici İşlər Nazirliyi səviyyəsində deyil, siyasi partiyalar, vətəndaş cəmiyyəti və universitetlər vasitəsilə etmək mümkün idi. İndi həmsədrlər tərəflər arasında münasibətlər dalana dirənən bir zamanda yeni nə deyə bilərlər ki? Xüsusən də Rusiyaya kart-blans verilir ki, hər iki ölkəyə yaratdığı problemi - münaqişənin həllini çözməkdə yardımçı olsun. Bu arada ABŞ və Fransadan olan həmsədrlər öz rollarını kiçildirlər".

Rusiya XİN-in mətbuat katibi Mariya Zaxarova isə dünən bildirdi ki, həmsədrlərin regiona səfərinin yekunlarına dair bəyanatı Rusiya XİN-in məsələ ilə bağlı mövqeyini tam əks etdirir.

□ Etibar SEYİDAĞA

Konfliktoloqlar Qarabağla bağlı XİN-ə və cəmiyyətə çağırış etdilər

"Həmsədrlərin bəyanatında Azərbaycanın marağına zidd ifadə dəyişikliyi var..."

lər. Belə çıxır ki, həmsədrlər zaman keçdikcə bu əraziləri də mübahisəli ərazilər statusuna salmaq istiqamətində işləyirlər".

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi isə həmsədrlərin bəyanatında bu məqamla bağlı ümumi açıqlamalar verməklə kifayətlənir. Nazirliyin mətbuat katibi Hikmət Hacıyev bildirdi ki, həmsədrlərin regiona səfərlərinə Azərbaycanda ictimai

etiraz var: "Həmsədrlərin fəaliyyətini dəstəkləsək də, yekun olaraq nəticə var: "Onların bəyanatında tərəflər substansiv danışıqlara və siyasi iradəyə çağırıldı. Ermənistan tərəfi bunu nəzərə almalıdır. Ermənistan rəsmilərinin son bəyanatları da göstərir ki, Ermənistan konstruktiv mövqə tutmur. ABŞ Dövlət Departamenti də tərəfli substansiv danışıqlara çağırırdı. Azərbaycan icması

olması barədə deyilən əsaslıdır: "Həmsədrlərin ritorikası və terminləri ciddi dəyişmə bilməz. Bu, onların mediatorluğunu çətinləşdirir. İndiyə kimi, həmsədrlər öz terminlərində çox konkret idilər. 7 rayona hər zaman işğal olunmuş ərazilər deyirdilər, "Dağlıq Qarabağ rəhbərliyi"ni isə "de-fakto rəhbərlik" deyirdilər. Normalda bütün beynəlxalq təşkilatlar və ekspertlər işğal olunmuş ərazi-

ərazilər" ifadəsi işlədilsin. Bu cür incə nüanslarla bağlı Azərbaycan tərəfi həmsədrlərə öz mövqeyini çatdırmalıdır".

Ə.Həsənov onu da dedi ki, Azərbaycan cəmiyyətini həmsədrlərin hansı termini necə işlətməsindən çox, onların mövcudluğu və yaxud vasitəçiliyi zamanı hansı nəticəni əldə edəcəyimiz düşündürməlidir: "Azərbaycanda kimin gücü və imkanı var həmsədrləri

Kürd dövləti sentyabrda yarana bilər-referendum qərarı

İraq kürdlərinin lideri sentyabrda referenduma gedəcəklərini deyir, Trampın çağırışlarını qəbul etməyən kürdləri ürəkləndirən nədir?

SİMALI İraq kürd muxtariyyətinin rəhbəri Məsud Bərzani bəyan edib ki, sentyabrın 25-də keçiriləcək referendum qərarından vaz keçməyəcək. "France-24" kanalına müsahibəsində Bərzani referendunun indi keçirilməsi ilə bağlı suala "nə üçün indi olmasın" sualı ilə cavab verib.

Bərzani deyib ki, onlar müstəqillik referendumunu bir neçə dəfə təxirə salıblar. Əlavə edib ki, əvvəlcə digər problemləri həll edib, bölgədə sabitlik yaratmaq, daha sonra referendum keçirməyi düşünsələr, o zaman "çox uzun zaman" gözləməli olacaqlar. Eyni zamanda əlavə edib ki, referendum qərarı dəyişdirilə bilməz, sentyabrın 25-də mütləq keçiriləcək. Qonşu İran və Türkiyə, o cümlədən ABŞ və AB ölkələ-

rindən etirazlarına gəlinə, Bərzani deyib ki, heç bir ölkə birmənalı şəkildə referenduma qarşı çıxmayıb, sadəcə, 25 sentyabrdan sonra ola biləcək-lərlə bağlı narahatlıqlarını dilə gətiriblər.

Bağdadla əlaqələr haqqında danışan Bərzani deyib ki, münasibətlərin bu şəkildə davam etdirilməsi mümkün deyil. Ancaq eyni zamanda deyib ki, qan tökülməməsi üçün ölənlərdən gələnə etməyə hazırdır. Gözlənilən müharibənin İraq ordusu, yoxsa könüllü "Həşdi Şabi" qüvvələri ilə ola biləcəyi haqda suala cavab olaraq Bərzani bu barədə nəse deyə bilməyəcəyini, ancaq baş nazir İbadi ilə münasibətlərinin mükəmməl olduğunu və fəaliyyətlərini koordinasiya etdiklərini deyib.

Bərzani Şimali İraqda referendumla birlikdə parlament və prezident seçkilərinin keçiriləcəyini bildirdi. Ancaq əlavə edib ki, növbəti prezident seçkilərinə qatılmaq fikri yoxdur. Qeyd edək ki, kürd muxtariyyətinin lideri Bərzani ABŞ prezidentinin referendunun təxirə salınması ilə bağlı çağırışını rədd edib. Ancaq ehtimal olunur ki, həm Avropada, həm də ABŞ hakimiyyətinin dəstəklədiyi kürd dövləti layihəsini dəstəkləyir. Bərzani arxayın edən faktorlardan biri də budur.

Qeyd edək ki, İraq kürdləri 1971-ci ildə hüquqi olaraq, 1990-cı illərdə isə faktiki olaraq muxtariyyət əldə ediblər. İraqın Amerika tərəfindən işğalından sonra isə kürdlər faktiki olaraq daxili müstəqillik əldə ediblər. Mərkəzi Ərbildə yerləşən kürd

muxtariyyəti İraqın işğalından sonra neft ticarəti və xarici yardımlar hesabına silahlı qüvvələrini (peşmərgə) gücləndirib. Eləcə də neft satışından əldə etdiyi gəlirlər hesabına Ərbildə böyük inşaat fəaliyyətləri həyata keçirib. Ancaq İraqda İŞİD-in peyda olması, terror və xaosun başlamasının ardınca neft qiymətlərinin ucuzlaşması Bərzani üçün "qara günlərin" başlanğıcı olub. Kürd lider eyni zamanda Bağdadın təzyiqi ilə neft gəlirlərinin bir qisminə məhrum olandan sonra Bağdaddan asılılığı artıb. İraqda davam edən hərbi əməliyyatlar zamanı kürd peşmərgələri bir sıra kürd olmayan yaşayış məntəqələrini ələ keçirib. Hazırda mərkəzi İraq qüvvələri, o cümlədən könüllü "Həşdi Şabi"



Məsud Bərzani

birlikləri ilə kürd peşmərgələri arasında mübahisəli ərazilərlə bağlı gərginlik var.

Bərzaninin həm İraq hökuməti, həm də Türkiyə və İranla yaxşı əlaqələri olsa da, kürd dövlətinin yaradılması nə İranın, nə də Türkiyənin maraqlarına cavab vermir. Türkiyə Bərzanini mərkəzi İraq hökuməti ilə aralarında olan soyuq münasibət səbəbi ilə dəstəkləyir. Ancaq Şimali İraqda kürd dövlətinin yaradılması istənilən halda Türkiyədə kürd separatizmini alovlandıracaq. Bu səbəbdən də Ankara Bərzaninin dövlət qurmasından narahatdır. Üstəlik, baş verə biləcək Ərbil-Bağdad müharibəsinin zərərli Türkiyəyə də dəyəcək.

İran isə həm öz ərazisindəki kürdlərin fəallaşması, həm

də İraqın ərazisinin parçalanmasına görə kürd dövləti mövzusunda isti yanaşmır. Yeri gəlmişkən, bugünlərdə İraq baş naziri Tehrana səfər edib. Yə-

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

Sabunçu Rayon Məhkəməsinin binasında ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin həbsdə olan sabiq reisi, general-mayor Akif Çovdarov və onunla birlikdə həbs edilən üç MTN əməkdaşının məhkəmə baxışı davam edir.

Məhkəmədə zərərçəkmiş qismində "Bakı Metropoliteni"nin keçmiş rəhbəri Tağı Əhmədov da dindirilib. O, Akif Çovdarova verdiyi 3 milyon məbləğində olan vəsaiti geri tələb edir. Məhkəmədən sonra Tağı Əhmədov proseslə bağlı jurnalistlərə heç bir açıqlama verməyə də, mətbuatda onun ifadəsi, cümləbə-cümlə yayılıb. Uzun sürən müzakirələrin qısa məzmunu budur ki, Tağı Əhmədov 3 milyonunu tələb edir və bildirir ki, bu vəsait onun halal qazancıdır. Ancaq konkret olaraq bu qədər vəsaitin mənbəyini hələ də açıqlamır. Məhkəmədə dəfələrlə bu barədə suallar verilsə də, Tağı Əhmədov və onun nümayəndəsi sualdan müxtəlif formada yayınıblar. Sonda isə Tağı Əhmədov əsəbiləşərək, ənənəvi frazası ilə bildirib ki, bu vəsaiti haradan əldə etməsinin heç kimə dəxli yoxdur. Daha öncə isə o, bildirib ki, vəsaiti 44 illik əməyi zamanı qazanıb. Həmçinin Tağı Əhmədov qeyd edib ki, işlədiyi dövrdə 3 milyon manat o qədər də böyük pul deyildi.

Məhkəmə prosesində uzun müzakirələr, mübahisələr yaşansa da, Tağı Əhmədov bu qədər vəsaitin mənbəyini sona qədər açıqlamaqdan imtina edib.

Qeyd edək ki, Tağı Əhmədovun tez-tez hallandırıldığı 44 illik əmək haqqı 3 milyon manat etmir. Hətta o yeməyib- içməyib bu illər ərzində maaşını yığsaydı, yenə də 3 milyon manat qazana bilməzdi. O, 44 illik əmək haqqı dedikdə 1970-2014-cü illərdə Bakı Metropolitenində müxtəlif işlərdə çalışıb qazandığı vəsaiti nəzərdə tutur. Akif Çovdarovun Tağı Əhmədovdan aldığı

Tağı Əhmədovun 3 milyonluq davası özünə qarşı yönələ bilər

Bakı Metropoliteninin sabiq rəhbərinin Akif Çovdarova verdiyi 3 milyon uğrunda mübarizəsi davam edir, ancaq məsələdə qaranlıq məqamlar hələ də açılmamış qalır...



Tağı Əhmədov

3 milyon manatı 44 ilə böləndə hər ilə 68182 manat, hər aya isə 5681 manat pul düşür. Belə çıxır ki, Tağı Əhmədov fəhlə işlədiyi dövrlərdə məhz hər ay 5682 manat qazanıb. Halbuki bu pulu toplaması üçün ailəli və iki övlad atası olan Tağı Əhmədovun tunel qurğuları və yol xidmətində tunel fəhləsi işləyərkən hər ay ailəsinin ehtiyacından əlavə ən azı 5681 manat qazanması lazım idi. Bu isə realıqdan uzaqdır.

Bəs belə olduğu halda Tağı Əhmədovu qanunvericiliyə görə nə gözləyir?

Hüquqşünas Əsəbəl Mustafayev "Yeni Müsavat" a bildirib ki, təqribən 20 ilə yaxındır ki, gəlirlər haqqında illik bəyannamənin verilməsi haqda qanun var:

"Lakin elə həmin qanunla da onun qüvvəyə minməsi hələ ki dayandırılıb. Bütün Avropa ölkələrində, eləcə də Rusiya, Gürcüstan və digər ölkələrdə belə bir qanun var. Təkcə Azərbaycanda bu, qüvvəyə minməyib. Xüsusilə də təklif olunurdu ki, heç ol-

masa dövlət qulluğunda olan şəxslərə bu qanun şamil olsun ki, korrupsiyanın qarşısı alınsın. Hərçənd ki, bizdə məmurlar çox vaxt gəlir və əmlaklarını digər şəxslərin adına rəsmiləşdirirlər. Ona görə də bu, total olmalıdır. Ancaq yenə də hətta məmurlar bərsində də bu qanun işlək olsa, hesab edərəm ki, bu, onları müəyyən mənada çəkindirər. İndi də Tağı Əhmədov deyir bilməzdi ki, Çovdarova 3 milyon pul vermişəm, onu qaytarın. Xüsusilə də əgər qarşı tərəf təkzib edirsə, iş çətinləşir. Hüquqşünaslar və digər korrupsiya əleyhinə mübarizə aparən şəxslər, müəssisələr daim deyir ki, yuxarıda qeyd etdiyimiz qanun bizdə işləməlidir. Çox təəssüf ki, qanun qüvvəyə minməyib və tətbiq olunmur. Ona görə də bizdə korrupsiya bu səviyyədedir".

Hüquqşünas bildirib ki, əgər Tağı Əhmədov iddia etdiyi pulu verdiyini faktla təsdiq edirsə, əlbəttə ki, bu, geri qaytarılmalıdır: "Əgər "Deklarasiya haqqında" Qa-

nun qüvvədə olsaydı, Tağı Əhmədova sual vermək olardı ki, sən bu pulu haradan almısan və sübut et ki, səndə bu qədər vəsait olub. Həmin qanun qüvvədə olmadığından Tağı Əhmədova heç bir irad bildirmək olmur. Ancaq mənəvi iraddır ki, məmurda bu qədər pul olub. Onun maaşını yığıb bu qədər pul əldə etməsi də real deyil. Tağı Əhmədov pulun mənbəyini göstərə bilmədiyi üçün qarşı tərəfin vəkilləri bundan istifadə edirlər. Tağı Əhmədovun həbs olunub-olunmayacağı məhkəmədən asılıdır. Əgər sifariş varsa, məhkəmə qərar çıxaracaq ki, həmin adamdan 3 milyon vəsait alınsın. Baxmayaraq ki, Əhmədov bu pulun onda olduğunu sübut edə bilmir".

Ə. Mustafayev məhkəmədə tez-tez pulun mənbəyi ilə bağlı verilən sualın hakim tərəfindən çıxarılması məsələsinə də toxunub: "Bu, Tağı Əhmədovun qorunmasına yönəlməmiş addımdır. Çünki vəkillər onu çox suala tutsalar, məlum olacaq ki, Əhmədovun 3 milyonunun mənbəyi korrupsiyadır. Ona görə də hakimlərə də maraqlı deyil ki, Tağı Əhmədov haqqında orada hansısa neqativ fikirlər səslənsin. Biz bunun çox şahidi olmuşuq ki, ittihamə sərf etməyən sualları məhkəmə çıxarır. Çox təəssüf ki, bu hal geniş yayılıb. Hərçənd ki, bu da ədalətli araşdırma hüququnun pozuntusudur".

□ ƏLİ RAİS



Abbas Abbasovun oğlu Azərbaycanla sərhəddə hotel tikir

Sabiq deputat Aydın Abbasov Dərbənddə yaşayış kompleksinin inşasına başlayıb

Azərbaycanın baş nazirinin keçmiş birinci müavini, Abbas Abbasovun oğlu Dağıstanın Dərbənd şəhərinin tarixi hissəsində yerləşən Nizami parkının yanında çoxmərtəbəli VIP yaşayış kompleksi inşa etdirir. Bu barədə "RIA Dagestan" agentliyi xəbər yayıb. Agentliyin məlumatına görə, parkın ərazisində sürətli templə "Derbent-Plaza" yaşayış kompleksinin tikintisi davam edir. Baxmayaraq ki, parkın ərazisində hər hansı tikinti işlərinin aparılması qadağan olunmuşdu.

Virtualaz.org Dağıstan mediasına istinadən yazır ki, tikinti işləri bir neçə ay əvvəl başlayıb. Apreldə binanın cəmi 3 mərtəbəsi tikilmişdisə, iyunun 20-nə olan məlumata görə, binanın artıq 7-ci mərtəbəsi tamamlanmışdı. "Bəzi məlumatlara görə, bu layihə bir qrup sahibkar tərəfindən həyata keçirilir ki, onların arasında Dağıstan rəhbəri Ramazan Abdulatipovun yaxın dostu olan Abbas Abbasovun oğlu da var. Habelə fəhlələr arasında dolaşan şayiələrə görə, Rusiya İstintaq Komitəsinin yerli idarəsinin rəhbərinin də bu tikintiye aidiyyəti var. Görünür, inşaatçıların saymazıyana hərəketinin də səbəbi buradan qaynaqlanır, onlar KİV-lərdə tikintinin qanunsuz olması barədə yazılanlara əhəmiyyət vermirlər" - "RIA Dagestan" bildirir.

Abbas Abbasovun oğlu Aydın Abbasov keçmiş deputatdır, bir vaxtlar Azərbaycanda da biznes aktivləri mövcud idi. Rusiya saytı yazır ki, tikinti Dərbənddəki tarixi-mədəni əhəmiyyətə malik olan Nizami parkında həyata keçirilir. Dərbənddəki həmyerlilərimiz isə bildirirlər ki, xəbərini bu hissəsi doğru deyil. Hotelin tikinti işləri parkın kənarındakı sahədə aparılır. Xəbəri bu şəkildə yayanların özəl məqsədləri var.

Nizami parkında əsaslı tikinti qadağandır. Xüsusən də parkın ərazisində 2015-ci ildə XVI əsrə aid qəbiristanlıq aşkar edilib. Lakin park baxımsızlıqdan xarabalığa və zibilliyə çevrilib. Nizaminin parkda yerləşən heykəli də baxımsızlıq ucbatından zədələnib. Belə məlumatlar var ki, Azərbaycan tərəfi parkın abadlaşdırılması təşəbbüsü ilə çıxış edib, hətta bu məqsəd üçün bir neçə milyon manat vəsaitin ayrıldığı da qeyd olunur. Lakin illərdir ki, dahi şairin adını daşıyan parkın abadlaşması gerçəkləşmir. Ara-sıra parkda tualet açılması, sirk quraşdırılması kimi xəbərlər yayılır və hər dəfə də dahi şairin adını daşıyan parkın bərhad durumu gündəmə gəlir. Abbas Abbasovun oğlunun adının Dərbənddə tikinti işinə qarışması bu problemi növbəti dəfə gündəmə qaytarıb. Ümid edirik ki, bu dəfə parkın abadlaşdırılması məsələsi nəhayət ki, çözüləcək.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Xaricdə oxuyan din adamları ilə bağlı qadağa yumşaldı

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanuna dəyişiklikləri təsdiqləyib. Virtualaz.org AzərTAC-a istinadən bildirir ki, dəyişikliklərə əsasən 1-ci maddənin dördüncü hissəsi aşağıdakı redaksiyada verilib: "Dini mərkəz tərəfindən dəvət edilmiş din xadimləri istisna olmaqla, əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən dini təbliğat aparılması qadağandır".

21-ci maddənin üçüncü hissəsinin ikinci cümləsi isə aşağıdakı redaksiyada verilib: "Xaricdə dini təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı ilə razılaşdırmaqla islam dininə aid ayin və mərasimlərin aparılmasına buraxıla bilərlər".

24-cü maddənin ikinci hissəsi də dəyişdirilib və aşağıdakı redaksiyada verilib: "Vətəndaşların təhsil almaq üçün xarici ölkələrin dini tədris müəssisələrinə göndərilməsi, dini tədris müəssisələri tələbələrini və müəllimlərini, habelə din xadimlərini və mütəxəssislərini mübadiləsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanı ilə razılaşdırmaqla dini mərkəz tərəfindən həyata keçirilir".

BQXK hərbiçilərimizin tutduğu erməni kəşfiyyatçısı ilə bağlı tərəflərlə dialoqa başladı

Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi (BQXK) ötən gün Azərbaycan hərbiçiləri tərəfindən saxlanılan erməni ilə bağlı tərəflərlə dialoqa başlayıb.

BQXK-nın Azərbaycan nümayəndəliyinin İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri İlahə Hüseynova APA-ya bildirib ki, BQXK saxlanılan şəxsə baş çəkmək üçün aidiyyəti tərəflərlə ikitərəfli konfidensial dialoq aparır: "Müna-



qışə nəticəsində saxlanılan şəxslərə baş çəkmə beynəlxalq humanitar hüquq normalarına görə BQXK-nın mandatıdır".

Qeyd edək ki, iyunun 20-də axşam saatlarında Ermənistan silahlı qüvvələrinin kəşfiyyat-təxribat qrupu qoşunların temas xəttində müdafiə xəttini keçməyə cəhd göstərüb.

Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumata görə, bölmələrimiz tərəfindən aşkar edilən düşməne qarşı görülən qabaqlayıcı tədbirlər nəticəsində kəşfiyyat qrupu itki verərək geri çəkilməyə məcbur edilib.

Təxribat qrupunun bir üzvü, 1974-cü il təvəllüdü Zaver Hovanis Karapetyan ələ keçirilib.



Azərbaycan modellə dindarlıq

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Rusiya keçirilən sorğunun nəticələrinə əsasən, ruslar arasında dinə meylin artması müşahidə olunur. Xüsusən də son illərdə gənc ruslar arasında dindarlığa, habelə din xadimi olmağa, dini məktəblərə meylin artması müşahidə olunur.

Rusiya xristian ölkəsidir, əhalinin yalnız 10 faizi müsəlmandır. 74 faiz əhali isə özünü pravoslav hesab edir. Eyni zamanda 5 faizə qədər ateist də var. Bütün postsovet respublikalarında olduğu kimi, Rusiyada da ateizmdən imtina sonra dinə maraq artıb. Xüsusən də son illərdə Rusiyada yüksələn millətçi, pravoslav ruhunu tərənnüm edən təbliğatın da təsiri ilə dindarlıq yüksəlməkdədir. Pravoslavlıq Rusiyanın milli ideologiyası kimi təbliğ olunur. Bu isə təbii ki, ruslar arasında dinə meyilliliyi artırır.

Oxşar tendensiya Azərbaycanda da müşahidə olunub. Müstəqillikdən dərhal sonra din azadlığının elan olunması, 1992-ci ildə parlamentin qəbul etdiyi mütərəqqi "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanun ölkədə dinin təbliği üçün münbit şərait yaratdı. Məhz bu qanunun verdiyi azadlıqlar səbəbi ilə həm müsəlman dini cərəyanları, həm də digər dinlərin missioner təşkilatları Azərbaycana gələrək təbliğat aparmağa başladılar. Daha sonra hökumət dini qanuna bir neçə dəfə dəyişiklik edərək qaydaları sərtləşdirsə də, Azərbaycanda dini fəaliyyətlər böyük ölçüdə davam edib. Yalnız 2000-ci illərin əvvəllərində müsəlman əhalisi arasında dindarlığın geniş yayılması özü ilə bir sıra qadağalara səbəb olub. Bakıda azanın səsgücləndirici ilə verilməsi yasaqlanıb, Quran kursları bağlanıb, bir neçə məscid sökülüb. 2010-cu ildə isə orta məktəblərdə şagirdlərin baş örtüyü ilə dərse gəlməsi qadağan olunub. Bundan sonra 3 etiraz mitinqi və silsilə həbslər olub.

Bütün bu proseslər Azərbaycanda dindarların fəallaşması kimi xarakterizə olunub. Azərbaycan hökuməti dini qrupların güclü şəkildə təşkilatlanmasından hər zaman narahat olub. Azərbaycanın yerləşdiyi region, şimalda Dağıstan və Çeçenistan kimi dini qrupların fəal olduğu bölgənin, cənubda İran və Türkiyə kimi güdrətli müsəlman ölkələrinin olması, Yaxın Şərqi yaxın olmağımız Azərbaycan üçün hər zaman din fəaliyyətləri, xüsusən də aktiv dini qruplar məsələsini həssas edib.

Xüsusən də "ərəb baharı" sonrası Yaxın Şərqi də başlayan müharibələrə dünyanın digər ölkələrindən olduğu kimi, Azərbaycandan da insanların qatılması hakimiyyətin bu məsələdə narahatlığını haqlı çıxardı. Hüquq-mühafizə orqanları bu cür şəxsləri həbs etməsinə baxmayaraq hələ də çoxlu sayda insanın radikal dini qrupların təsiri altında olduğu güman edilir.

Ancaq eyni zamanda bir sıra ekspertlər hökumətin din mövzusunda manipulyasiya etdiyini, ölkədə radikal dini qrupların hakimiyyət və dövlət üçün ciddi təhlükə törətmədiyini bildirirlər. Onlara görə, hökumət bu amildən ölkədə söz azadlığının pozmaq üçün istifadə edir. Dünyaya Azərbaycanda ciddi dini təhlükə olduğunu göstərməyə çalışır. Təbii ki, hər iki mövqenin qəbul olunması və olunmayan tərəfləri var.

Ancaq aydın məsələdir ki, Azərbaycan artıq 27 ildir müstəqildir və müsəlman ölkə olaraq oturmuş dövlət-din münasibətləri sisteminin yaradılmasına ehtiyac var. Bunu artıq hakimiyyət də anlayır. Daha əvvəl dini məsələləri qadağalarla həll etməyə çalışan Azərbaycan hakimiyyəti son illərdə dini fəaliyyətlərin tənzimlənməsi üçün uyğun model tapmağa çalışır. Bu məqsədlə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin səlahiyyətləri son illərdə artırılıb, ona dini maarifçilik funksiyası verilib. Bundan başqa, komitə ölkə boyunca dini radikalizm və xurafata qarşı kampaniya həyata keçirib. Eyni zamanda dövlət başçısı Prezident yanında dini və multikulturalizm müşavirliyi yaradıb, dini fəaliyyət üçün geniş səlahiyyətlər verib. Bütün bunların fonunda dövlətin dini fəaliyyətləri öz əlinə almaq, müəyyən mənada müstəqil qurum olan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsini zəiflətmək tendensiyası hiss olunur. Bu da öz növbəsində yuxarıda qeyd etdiyimiz ölkədə dinin dövlət nəzarətində olması məqsədinə xidmət edir.

Ölkə başçısı özü də dəfələrlə etiraf edib ki, Azərbaycanda dini sabitliyin olmasını və dini qrupların baş qaldırmasının qarşısını almağın tərəfdarıdır. Bu məsələdə Azərbaycan hakimiyyəti dinə fransız layihəli prizmasından yanaşmaq, dini fəaliyyətləri tamamilə dövlət nəzarətində saxlamaq və kənar qrupların dini sahəyə təsirini neytrallaşdırmağa çalışır. Bu isə təbii ki, rahat baş vermir. Çünki müsəlman ölkələrin hamısında olduğu kimi, Azərbaycanda da dindarlığın artması tendensiyası qarşısızalmaz prosesdir.

Moldova prezidenti İqor Dodon iyunun 22-də Azərbaycana rəsmi səfər edib. "Moldova prezidentinin səfəri ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərdə çox mühüm hadisədir. Əminəm ki, bu səfər Moldova-Azərbaycan münasibətlərinin dinamik inkişafına yaxşı təkan verəcək". APA-nın məlumatına görə, bunu Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev moldovalı həmkarı ilə görüşdən sonra mətbuata bəyanatında deyib.

Prezident bildirib ki, görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərin geniş spektri müzakirə olunub, gələcək birgə fəaliyyətin yolları müəyyənləşdirilib: "Biz bundan sonra da siyasi əlaqələri möhkəmləndirəcək və beynəlxalq qurumlarda birgə fəal işləyəcəyik. Prezidentin səfəri bizim bir-birimizə qarşılıqlı hörmətimizin və qarşılıqlı marağımızın göstəricisidir. Onu da qeyd etmək istərdim ki, Moldova prezidenti cənab Dodonun Azərbaycana rəsmi səfəri onun ilk rəsmi səfərlərindən biridir. Biz onun ölkəmizə gəlişini Azərbaycana hörmət əlaməti kimi qiymətləndiririk. Bu gün biz həmçinin ticari-iqtisadi əməkdaşlıqla bağlı məsələləri də çox geniş müzakirə etdik. Ticari-iqtisadi münasibətlərin bugünkü səviyyəsi, əlbəttə, bizi qane edə bilməz. Biz bilirik ki, qat-qat artıq potensial var. Energetika və nəqliyyat sahələrində əməkdaşlığın da böyük perspektivləri var. Biz Azərbaycanda çoxlu nəqliyyat və enerji layihələri həyata keçiririk. Bu layihələr artıq çoxdan ölkəmizin hüdudlarından kənara çıxıb. Bu istiqamətdə moldovalı tərəfdaşlarımızla əməkdaşlıq etmək maraqlı olardı".

"Mən prezident İlham Əliyevi Moldovaya rəsmi səfərə dəvət etdim. Onun Moldovaya sonuncu rəsmi səfəri 2005-ci ildə olub". APA-nın xəbərinə görə, bunu Azərbaycan səfərdə olan Moldova prezidenti İqor Dodon mətbuata bəyanatında deyib. Moldova prezidenti ümid etdiyini bildirib ki, Azərbaycan prezidentinin gələn il Moldovaya səfər etməyə imkanı olacaq: "O vaxta qədər hansı konkret işlər görüldüyünü həmin səfər çərçivəsində nəzərdən keçirəcəyik. Buna görə də bizim nazirlərə tövsiyə edərim ki, bugünkü görüşümüzdən

vurğulanır. İstənilən halda Moldova kimi bir dövlətin Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyət daşıdığı qeyd olunur.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli bildirdi ki, Moldova xarici siyasət kursunda kifayət qədər problemləri olan bir dövlətdir: "Ölkədə-

integrasiyasının və Rumıniyaya birləşməsinin qarşısının alınması üçün ölkənin başının üzərindən asılmış "Domokl qılıncı"dır. Dodon Azərbaycana ölkəsinin ağır iqtisadi böhrandan çıxması üçün dəstək istəməyə gələ bilər. Çünki onun rusiyayönlü siyasəti heç bir nəti-

Moldova prezidentinin Bakı səfəri - pərdəarxası məqamlar...

Elçin Mirzəbəyli: "Dostlarımızın sayının artması bizə ziyan gətirmir"



sonra gələn il üçün konkret nəticələr əldə olunsun".

İqor Dodon Azərbaycan prezidenti ilə görüşdə çox böyük məsələlər bloku müzakirə etdiklərini deyib: "Bu mövzuları strukturlaşdırsaq, əsasən üç istiqamət alınacaq. Bunlar - iqtisadiyyat, humanitar-sosial və siyasi istiqamətlərdir. İqtisadiyyata gəldikdə, vəzifə ən yaxın vaxtda hökumətlərarası komissiyanın iclasını keçirməkdir. Təəssüf ki, 2012-ci ildən bəri hökumətlərarası komissiya rəhbərlərinin nazirlər səviyyəsində iclasları keçirilməyib. Çox ümid edirik ki, həmin iclas yaxın vaxtlarda, yaxşı olardı, bu ilin sonunadək keçirilsin".

Qeyd edək ki, ötən ilin noyabrında prezident seçilən Dodon ruspərəst mövqeyi ilə tanınır. Hətta onun seçkilərdəki qalibiyyəti dünyada Rusiyanın bu ölkədə qalib gəlməsi kimi qələmə verilib. Lakin Rusiyanın yanında olduğu bir şəxsin Bakı səfərinin pərdəarxası məqamının olduğu da

ki siyasi qüvvələrin hədəfləri də fərqlənir və daha qarışıq şəkildə nəzərə çarpır. Bir hissə avrointegrasiya tərəfdarı, digər hissə isə rusiyayönlüdür.

Moldova ciddi iqtisadi potensialı və təbii resursları olmayan bir ölkə kimi avropalı investorların diqqətini cəlb etmir. Aqrar ölkə olduğu üçün bu- ra yatırımların sayı da azdır. Moldova nəinki qlobal müstəvidə, hətta MDB məkanında belə söz sahibi olan bir ölkə deyil. Bu baxımdan, əlaqələrin indikindən daha yüksək səviyyədə olması üçün elə də ciddi əsas yoxdur. Dodon Moldova prezidenti olsa da, ölkəni Rusiyanın layihələrinə qoşmaq gücündə deyil. Hazırda Kremlin Moldovaya 2 təzyiqli mexanizmi var: Dnestryanı və maraqlı görünə də Qafqaz yeri. Moldova Konstitusiyasına görə, əgər ölkə başqa bir ölkə ilə birləşsə, indiki halda Rumıniya ilə o zaman Qafqaz Yeri Moldovanın tərkibindən çıxsa və müstəqilliyini elan edə bilər. Bu, Moldovanın Avropaya

cə verməyib. Ölkə iqtisadi çətinliklərlə üz-üzə qalıb və Avropanın da dəstəyindən məhrum olub".

Politoloq hər iki ölkənin ərazi bütövlüyünün pozulduğunu da qeyd etdi: "Moldova müstəqil hüquq subyekti kimi beynəlxalq birliyin üzvüdür. Azərbaycan kimi Moldovanın da ərazi bütövlüyü pozulub. Hər iki ölkənin bu müstəvidə əlaqələrinin inkişafı vacibdir. Ərazisinin böyüklüyündən-küçüklüyündən asılı olmayaraq istənilən ölkəni dəyərləndirmək lazımdır. Dostlarımızın sayının artması bizə ziyan gətirmir. Azərbaycanla Belarusun əlaqələrinə də do- daq bütənlər vardı. Amma nəticədə bu münasibətlərin önəm daşdığından hər kəs şahidi oldu. Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı çərçivəsində və Lapşinlə bağlı məsələdə Belarusun davranışları buna sübutdur. Bu baxımdan, Moldova da bizim üçün az əhəmiyyət kəsb etmir".

□ Cavansir ABBASLI



Paxıllar cəhənnəmdə

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Jurnalistlər üçün tikilən 255 mənzilli bina ətrafında qalmaqla və saçıldu tam şiddəti ilə davam etməkdədir, özü də bu dava Böyük Vətən müharibəsinin başladığı tarixdən - 22 iyundan etibarən daha da şiddətlənibdir. Bəlkə burda rəqəmin yuvarlaq olması rol oynayır, çünki düz bir ay sonra Milli Mətbuat Günümüzdür, rəhmətlik Həsən bəy Zərdabi 1875-ci ildə ilk qəzetimizi məhz 22 iyulda buraxıbdır, hərçənd bu gün bizdəki mətbuatın ağlar gününü görsə, heç qəzet buraxmazdı, gedib Zərdabın Yarməmmədbağı kəndində mal həkimi işləyirdi.

Bir məsələ də var ki, bu 22 iyunu biz - sovet zəhmətkeşləri davanın başlama günü olaraq qeyd edirdik, kitablara yazırdıq. Sonra SSRİ dağıldı, onun uydurma tarix kitabları da cırıldı getdi, gerçəyi öyrəndik. Sən demə, bu davanın adı 2-ci Dünya savaşı imiş və əslində 22 iyunda yox, heç 1941-ci ildə də başlamayıbmış, 1939-cu ilin sentyabrına, bəzi versiyalara görə isə lap avqustuna gedib çıxmış.

Bunu ona görə yazdım ki, bizim jurnalistlərin və jurnalistlərin ev davasının tarixi də əslində indiki iyun ayına yox, çox dərinlərə gedib çıxır. Molla Nəsrəddinin yağ alverində dediyi kimi, çox eşələməm, qoxusu çıxar.

Ancaq xəbər lentində bir hörmətli hüquq-mühafizə orqanında çox hörmətli mətbuat katibi vəzifəsini daşıyan olduqca hörmətli zatın da adının ev istəyində hallanması diqqətimi çox çəkdi. Jurnalistlər şəkil çəkib, yazı hazırlayıblar, deyirlər müəllimin villası var, bəs evi niyə istəyir, imkan versin, bir evsizə mənzil qismət olsun. Müəllim isə buna kəskin cavab verir. Sitat: "Mənzil almaq üçün müraciət etmişəm, ya etməmişəm, ondan kimə nə? Əgər yazırlarsa ki, (burada müəllim üçüncü şəxs qismində öz adını çəkmişdir, lakin mən onun adını yazmaq istəmirəm, qoy dövlət sirri pozulmasın - Z.H.) villası filanı var, yenə deyirəm, bu ancaq paxıllıq hissidir, onlar haqq-ədalət hissini unudublar. Əgər haqqımda yazılanlar həqiqətən varsa, onda başqaları buna niyə kədərlənir, niyə paxıllıq hissini ortaya qoyurlar? Tutuq ki, evim var, yenə də ev istəyirəm. Bunun kimə nə aidiyyəti var, heç bilirlər mən hansı şəraitdə yaşayıram?" Sitatın sonu.

Doğrudan, paxıllıq bizim millətin evini yıxacaqdır. Hamı bir-birinə paxıllıq edir, ayağından dardır, inkişaf eləməyə qoymur. Görürsən bir dövlət qulluqçusu bahalı maşında gedir, dərhal söz atırlar: "Bunu hansı maaşla alıb, büdcədən oğurlayıb". Sonra prokurorluq gəlir, cinayət işi-filan... Adam əli-ayaqlı gedir. Türmələrimizdə korrupsioner məmur əlindən çarpayı da qalmayıb, təzə siyasi məhbus tutanda çadır düşərgəsinə yerləşdiririk. Birinin villasına, o birinin qızlarına, başqasının offşor hesablarına paxıllıq edirik. Halbuki atalarımız deyirdi ki, bacarana baş qurban. Dövlətin malı dənizdir, onu yeməyən donuzdur. Hamı necə, sən də elə. Başını aşağı sal, dolan. Çox düzləri düzdə qalan gördük (Bu axırncı evsiz qalan əfəl yazarlara aiddir).

Özü də bu məmur müəllim keçən il bir sayta şəkili interviu vermişdi, orda şaf dolusu cürbəcür spirtli içkiləri də göstərmişdi. Sən demə, müəllim bahalı araç-viski kolleksiyası yığmış, hərçənd müsahibədə demişdi özü içmir. Nə biləsən... Paxıllıq da qoymur düşünək. İndi ola bilər müəllimin o butulka kolleksiyası villaya sığmışdır, hökumətdən təzə ev istəyir ki, ora daşsın. Bəlkə gələcəkdə araç muzeyi açacaq? Niyə paxıllıq edirik?

Məncə, biz bu paxıllığa son qoymalıyıq. Qarabağ boyda dərdimiz var. Yadıma düşdü, bu torpaq davası təzə qızıqan vaxtlar beynəlmiləl temada yaxşı bir lətifə var idi. Erməni, gürcü və azərbaycanlı ölür, cəhənnəmə düşürlər. Orda idarənin müdiri, necə deyirlər, müvafiq tapşırıqlarını verir, deyir gürcülər qaynayan qır qazanının ağzını bərk bağlayın, bir-birinin belinə çıxıb, əlindən tutub qaçarlar. Ermənilərə də odun əldə etməyə imkan verməyin, nərdivan düzəldib qaçarlar. Azərbaycanlılar qaynayan qazanın ağzına isə heç qapaq da qoymayın, çünki kim çıxmaq istəsə onsuz o birilər ayağından dartıb təzədən qazana salacaqdır. Axırda da torpaqlarımız işğal olundu.

İndi məmurun villa üstündən əlavə ev istəməsinə paxıllıq etsək, Qaradağı da itiririk.

Ermənistan hakimiyyətinin NATO ilə müzakirələri və bu müzakirələrdə verilən mesajlar Moskvanı qəzəbləndirib. Serj Sərkisyan hakimiyyətinin Moskvaya qarşı ikili oyununu NATO-nun Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə nümayəndəsi Ceyms Appaturayanın İrəvana bugünlərdə etdiyi səfəri zamanı üzə çıxıb.

Məlum olub ki, Ermənistan prezidentini və parlamentin spikeri Aro Babloyan Rusiya ilə qarşıdurma səviyyəsində olan NATO-nun rəsmisinə xeyli isti mesajlar verib. Serj Sərkisyan NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberqi İrəvana dəvət edib ki, "gələcək planları müzakirə etsinlər".

Ermənistan hakimiyyətinin Rusiyaya qarşı planları isə daha çox parlament spikeri ilə müzakirələrdə ortaya çıxıb. Spiker NATO ilə əlaqələri daha da genişləndirmək üçün Brüsseldən hərəkətilik istəyib. C.Appaturay isə Ermənistan rəsmisini arxayın edib ki, tezliklə NATO-nun xüsusi proqramı elan olunacaq ki, orada Ermənistanın maraqları təmin ediləcək. Bu bəyanat Ermənistan mətbuatında ciddi ajiotaj yaradıb. Mediaya açıqlamasında C.Appaturay əlavə edib ki, Ermənistanla NATO-nun münasibətləri "əladır" və İrəvanın Əfqanıstandakı sülhməramlı kontingentinin tərkibinin genişləndirilməsi gündəmədədir. NATO rəsmisi əlavə edib ki, 120 nəfərlik kontingentin tərkibinin genişləndirilməsi Ermənistanın müdafiə naziri Vigen Sərkisyanın Brüsselə səfəri zamanı müzakirə olunacaq.

NATO rəsmisi Ermənistanın KTMT üzvü kimi NATO ilə "etibarlı tərəfdaş" ola biləcəyi barədə dedikləri də mediada ciddi müzakirə mövzusu olub. Appaturay bildirib ki, Ermənistanın Rusiya ilə müttəfiqliyini anlayışla qəbul edirlər, amma İrəvanı "ya NATO, ya KTMT seçimi qarşısında qoymaq istəmir". Erməni ekspertlər iddia edib ki, bu, Qərbin Ermənistanı qurduğu "tələdir". Çünki NATO ilə ciddi tərəfdaşlıq təkcə Ermənistan hakimiyyətinin deyil, "bütün erməni xalqının" sonunu gətirə bilər.

Ermənilər də açıq etiraf edirlər ki, Sərkisyan hakimiyyətinin bu ikili oyunu Rusiyaya qəzəbləndirəcək ki, bu da Azərbaycanla müharibə vəziyyətində olan erməni xalqının sonu ola bilər. Rusiya KİV-ləri NATO rəsmisinin İrəvan səfərinə ciddi önəm verərək bu təmasların pərdəarxası məqamlarını analiz etməyə çalışıblar.

Rosbalt.ru saytı yazır ki, NATO rəsmisi İrəvanda Rusiya və İrana mesaj göndərmiş, bu iki ölkənin əhatəsin-



Ermənistanın Rusiyaya satmaq planı üzə çıxdı - İrəvanda gizli müzakirələr

İrəvan Moskvanın arxasınca iş çevirərək NATO-ya yaxınlaşıb; Sərkisyan və parlamentin spikeri qurumun Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə nümayəndəsinə nələr deyiblər? **Rusiya KİV-ləri:** "Bu, təkcə Ermənistan hakimiyyətinin deyil, bütün erməni xalqının sonunu gətirə bilər"

də olan Ermənistan üçün xüsusi proqramı olduğunu anons edib. Sayt yazır ki, Rusiya və İranla düşmən olan NATO ilə təmasları ilk növbədə ermənilərin özü üçün ciddi təhlükədir. "Niyə bu mesaj Ermənistanla Avropa Birliyi arasında sənədin imzalanması ərəfəsində verilir? Axı Rusiya ötən dəfə olduğu kimi, Avropa Birliyi ilə İrəvan arasında sənədi əngəlləyə, Ermənistanın əsl sahibinin hakimiyyətinin deyil, "bütün erməni xalqının" sonunu gətirə bilər.

Ermənilər də açıq etiraf edirlər ki, Sərkisyan hakimiyyətinin bu ikili oyunu Rusiyaya qəzəbləndirəcək ki, bu da Azərbaycanla müharibə vəziyyətində olan erməni xalqının sonu ola bilər. Rusiya KİV-ləri NATO rəsmisinin İrəvan səfərinə ciddi önəm verərək bu təmasların pərdəarxası məqamlarını analiz etməyə çalışıblar.

rər verərsə, bu əməkdaşlıq daha da genişləndiriləcək". NATO ofisinin rəhbəri Moskvanı daha da qıcıqlandıracaq bəyanatında daha sonra deyib: "Ermənistanla NATO arasında münasibətlər o qədər yüksək səviyyədedir ki, indən sonra yalnız siyasi qərar vermək qalır. NATO-nu Ermənistanın İranla və digər dövlətlərlə (burada şübhə yoxdur ki, məhz Rusiya nəzərdə tutulur-"YM".) münasibətləri maraqlı deyil, çünki Ermənistan özü taleyini müəyyənləşdirə bilər".

Rusiya mediası KTMT-nin üzvü olan Ermənistanın NATO ilə mübhəm əlaqələrinə hansı "daxili reaksiya" verəcəyini maraqlandırır. Ermənistan hakimiyyətinə münasibətdə qəzəb hiss olunan təhlillərdə də "ərazisində Rusiya bazası olan ölkənin" bu özbaşınalığı ciddi tənqid edilir. Ermənistan politoloqlarının da "NATO-nun havasına" girdiyi qeyd olunur.

Məsələn, David Şahnazaryan artıq bəyan edib ki, "Ermənistanın KTMT-dən çıxaca-

ğına və NATO-ya üzv olacağına şübhə etmir". Kremlin Ermənistan hakimiyyətinin onların arxasından iş çevirməsinə reaksiyası hələ ki media səviyyəsindədir. Amma bu reaksiyalardan da görünür ki, rəsmi Moskva Ermənistan hakimiyyətinin hərəkətlərindən bərk qəzəblidir. Əsrlərdir ki, arxasını Rusiyaya dayayaraq marginal bir dövlət yaratmış və rus ordusunun gücü ilə ərazilərini işğal hesabına artıran Ermənistanın Kremlin düşmənləri ilə gizli təmaslarının əlbəttə ki, cəzası olacaq. Rusiya mediasında artıq belə çağırışlar eşidilməkdədir.

"Ərazisini Rusiya hərbi bazası hesabına qarantıya altına alan Ermənistan niyə NATO ilə bu cür oyunlara həvəslənib? Rusiyanın və İranın bu məsələyə mövqeyi necə olacaq? Əlbəttə ki, çox pis. Rusiya Ermənistanın iki stulda oturmasına heç vaxt imkan verməyəcək. İrəvanın "çoxqütblü xarici siyasət" bəhanəsi isə Ermənistanın özü üçün pis qurtaracaq" deyir, rosbalt.ru yazır.



Məlum olduğu kimi, iyunun 20-də ölkə prezidenti tərəfindən Dövlət Reklam Agentliyinin yaradılması haqqında fərman imzalanıb. Fərmana əsasən ölkə ərazisində açıq məkanda reklam daşıyıcılarının yerləşdirilməsi, həmin reklam daşıyıcıları üzərində yerləşdirilməsi nəzərdə tutulan reklamların istehsalı (hazırlanması) və yayımlanması sahəsində vahid tənzimlənməni və nəzarəti təmin etmək məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyi" publik hüquqi şəxs yaradılıb.

Xatırladaq ki, bu günə qədər ölkədə reklam sahəsində yeganə təşkilat Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində Reklam və İnformasiya İdarəsidir. Qurum qanunvericiliklə küçə reklam daşıyıcılarına aid edilmiş reklamların yerləşdirilməsinə icazələrin verilməsini təmin edir, şəhər ərazisində olan torpaqlarda, binalarda və digər obyektlərdə yerləşdirilən küçə reklamına görə reklam yayıcıları ilə müqavilələr bağlayır, küçə reklam daşıyıcılarının uçotunu aparır, dövlət və qeyri-dövlət, bayram, işgüzar, idman və digər tədbirlərin təşkilində iştirak edir, idarənin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti və görülən işlərin tərkibi, kəmiyyəti, keyfiyyəti barədə statistik

hesabatlar hazırlayır, təhlil edir, təkliflər verir. Lakin ekspertlər də qeyd edir ki, qurumun fəaliyyəti dövründə reklam bazarında həm gəlir, həm də keyfiyyət baxımından heç bir müsbət nəticə əldə olunmayıb, qanun və göstərişlərin riayət edilməyib. Qurum tərəfindən küçə reklamlarından 1 milyon 250 min dövriyyə olduğu göstərilərsə də, əslində real rəqəm 10 dəfələrlə çoxdur. Məhz bu səbəbdən Reklam Agentliyi yaradılaraq, milyonların dövr etdiyi reklam bazarına, gəlirli sahəyə nəzarət Bakı meri, BŞİH-in başçısı Hacıbala Abutalıbovun əlindən alınmış oldu. Beləliklə də reklam bazarının milyonlarına inədi dövlətin özü nəzarət edə-

Hökumət reklam bazarını nəzarətə aldı, bəs sonra?

Natiq Cəfərli: "Bu məsələdə çox həssas ortağ məxrəc tapmaq lazımdır"



cək.

Bəs yeni yaradılan Reklam Agentliyinin hansı faydalan ola biləcək?

İqtisadçı Natiq Cəfərli mövzuya bu cür şərh bildirdi: "Əslində mənim dünyagörüşüm və iqtisadi baxışlarıma görə dövlətin iqtisadiyyatda iştirakı minimum olmalıdır. Reklam elə bir sahədir ki, burada nə qədər çox rəqabət, ciddi rəqabət

mühti yaranacaqsa, bir o qədər də keyfiyyət üstünlükləri və qiymət fərqi yaranacaq. Təbii ki, BŞİH-in nəzdində olan agentliyin fəaliyyəti heç də qənaətbəxş deyildi və bu günə qədər fəaliyyətinin ciddi bir nəticələrini də görməmişik. Yeni Dövlət Agentliyi ola bilər ki, bu sahədə yardımçı olsun, amma ümumilikdə reklam bazarına nəzarətin dövlətə keçməsinə şərait yaradacaqsa, əslində bu, o qədər də yaxşı hal deyil. Çünki reklam həmin ölkələrdə güclü olur, hansı ki, ciddi rəqabətli mühit var. Yeni reklam dünyanın hər yerində ticarətin motoru hesab edilir. Nə qədər çox rəqabətli mühit olacaqsa, reklam bazarı da bir o qədər inkişaf edəcək. Əslində Azərbaycanın reklam bazarı çox kiçikdir.

Yeni pay, əhali, ərazi etibarını ilə Azərbaycana yaxın olan Macarıstan ölkəsində reklam dövrüyyəsi təqribən 2 milyard avrodur. Burada çap mediasından, küçə reklamlarından tutmuş, televiziyalara qədər ümumilikdə 2 milyon avroya yaxın reklam bazarı var ki, bu da çox böyük rəqəm, böyük iqtisadi faktordur və iqtisadiyyatda on minlərlə insanın çalışmasına səbəb olur. Azərbaycanda isə reklam bazarı son rəsmi rəqəmlərə görə 80-90 milyon dollar civarındadır və bu da çox kiçik bir rəqəmdir. Burada əsasən televiziya reklamları önə çıxır. Televiziya reklamlarına baxdıqda isə əsasən xarici şirkətlərin nümayəndəlikləri tərəfindən verilmiş reklam çarxlarını görürük. Ona görə də reklam bazarında böyük rəqa-

bət mühti yaranmalıdır ki, inkişaf etsin. Yeni yaradılmış agentlik ilkin mərhələdə bu mühtin formalaşmasına kömək edəcəksə, sonradan agentliyin özəlləşdirilməsi və ya digər formaya keçməyə baş verəcəksə, təbii ki, bazarda aktiv dinamikaya səbəb olmağa əsas verə bilər. Amma dövlətin nəzarətində olacaqsa, həm qiymətə, tarifə agentlik dikte edəcəksə, təəssüf ki, bu, bazarda kiçik reklam şirkətlərinin sıradan çıxmasına səbəb ola bilər. Ona görə də bu məsələdə çox həssas ortağ məxrəc tapmaq lazımdır. Yeni bir dövlətin nəzarəti və dəstəyi ilə qurulan bir agentlik digər reklam bazarının oyunçularının sıradan sıxışdırılıb çıxarılmasına səbəb olmamalıdır".

□ **Xalidə GƏRAY**

Dövlət büdcəsinə yenidən baxılacaq

Layihənin iyunun 30-da Milli Məclisin plenar iclasında müzakirəyə çıxarılması gözlənilir

Azərbaycanın 2017-ci il üzrə dövlət büdcəsinə yenidən baxılacaq. Bununla bağlı "Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinə əlavə və dəyişikliklərin edilməsi təklif edilir. Layihənin iyunun 30-da Milli Məclisin plenar iclasında müzakirəyə çıxarılması gözlənilir. Əlavə və dəyişikliklərin məzmunu yaxın günlərdə açıqlanacaq.

Bəs görsən, bu ilin büdcəsində hansı dəyişikliklərin edilməsinə ehtiyac var?

Bu sualı cavablandıran **İqtisadçı ekspert Əkrəm Həsənov** büdcədə hər hansı prinsiplə dəyişikliklərin olması ehtimalının az olduğunu bildirdi: "Düşünürəm ki, prinsiplə dəyişikliklər olacaq. Prinsiplə cari ilin büdcəsi əvvəlki illərin büdcələri ilə müqayisədə xərclərin kəskin azaldılması ilə xarakterizə olunur. Ehtimal edirəm ki, dəyişikliklər də məhz xərclərlə bağlı olacaq. Nəyi isə azaldacaqlar, nəyi isə artırıcaqlar. Bunlara dəqiq qiymət vermək üçün tam məlumatlı olmaq lazımdır. Amma bizdə şəffaf az olduğundan məlumat da çox azdır deyə

dəyişikliklərə qiymət vermək çətin olacaq. Eyni zamanda mən düşünürəm ki, xərclərin artırılması üçün ən prioritetli sahələr məhkəmə sistemi və kənd təsərrüfatıdır. Kənd təsərrüfatı ona görə ki, ölkənin ərzaq təhlükəsizliyi digər iqtisadi sahələrdən daha vacibdir. Bu sahənin xərclərinin artırılması ilə ölkənin valyuta gəlirlərinin ərzağın idxalına sərf edilən hissəsi də azalacaq. Heç olmasa özümüzü ərzaqla təmin edə bilərik".

İqtisadçı məhkəmə sistemine ayrılan xərclərin artırılmasının da vacib olduğunu qeyd etdi: "İqtisadi inkişaf məhkəmələrin müstəqil və obyektiv olması ilə də sıx bağlıdır.



Əks halda, heç kəs ölkəyə sərmayə qoymayacaq. Buna görə də məhkəmə sistemində xərclərin artırılmasıdır. Bəs hansı xərcləri azaltmaq olar? Sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar, habelə nəqliyyat və rabitə bölmələri, mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət üzrə xərclərin nisbətən daha

çox azaldılması mümkündür. Çünki indiki şəraitdə bu sahələrin effekti olmayacaq. Sahibkarlıq üçün lazımı şərait olmadan onsuz da onları real və səmərəli inkişaf etdirmək mümkün olmayacaq. Ümumiyyətlə, biz kiçik ölkəyik, hər bir sahəni inkişaf etdirə bilmərik. Prioritetlər olmalıdır".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli isə "Yeni Müsavat"a

dənışkən büdcədə xarici borcların ödənilməsi ilə bağlı nəzərdə tutulan xərclərin artırılacağını bildirdi: "Çox güman ki, dövlət borcunun qaytarılması üçün nəzərdə tutulmuş hissəsinə artım olacaq. Çünki bu məsələdə, eləcə də Beynəlxalq Bankla bağlı problemlərin həlli üçün əlavə vəsait tələb olunacaq. Çox güman ki, əlavə xərclərin və büdcə kəsinin artırılması yönündə addım atılacaq. Çünki büdcə xərclərinin azalması iqtisadi

durğunluğa daha da dərinləşdirir. Büdcə xərclərinin artırılması ilə bağlı qərarların verilməsi gözlənilir. Bu qərarlar da təmir-tikinti işlərinə yönəldiləcək. Birinci mikrorayonun yenidənqurulması ilə bağlı qərar var və onun icrası üçün vəsaitin ayrılması məsələsi gündəmə gələ bilər".

İqtisadçı ekspertin sözlərinə görə, 40 dollardan əlavə

büdcəyə daxil olan neftin gəlirlərinin iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə yatırılacağı gözlənilir: "İlin ilk yarısında neft gəlirləri nəzərdə tutulduğundan artıq olub. Neft bu ilin büdcəsində 40 dollardan nəzərdə tutulmuşdu. Lakin ilin ilk 5 ayı ərzində orta qiymət 55 dollar oldu. İndi isə neftin qiymətinin enməsi tendensiyası müşahidə olunur. Ancaq hələ ki 40 dollar səviyyəsinə çatmayıb. Həmin məbləğdən artıq qalan vəsaitin bir hissəsinin büdcə xərcləmələrinin artırılmasına, bununla da iqtisadi aktivliyin canlanmasına sərf olunması gündəmə gələ bilər".

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov isə qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, sənədlər hələ Milli Məclisə daxil olmayıb: "Dəyişikliklərin ediləcəyi ilə bağlı bizdə də məlumat var. Ancaq hələ ki konkret müddəalar bilinmir. Neftin qiymətini biz büdcədə 40 dollardan götürmüşdük. Ancaq ötən 5 ayda neftin qiyməti 55 dollar ətrafında oldu. Həmin müddətdə müəyyən qədər əlavə vəsait daxil olub. Ola bilər ki, həmin vəsaitlərin bölüşdürülməsi ilə bağlı dövlət büdcəsinin həm gəlir, həm də xərc hissəsində müəyyən dəyişikliklər edilsin. Ancaq indi konkret heç nə demək mümkün deyil".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Növbəti dərs ili üçün artıq bir sıra dərsliklər yenidən hazırlanır. Bunlardan biri də 10-cu sinfin tarix fənnidir. Tarix fənni hələlik çap edilməyib və əlyazma şəklində www.trims.edu.az saytında ictimai müzakirəyə çıxarılıb.

Müzakirələr zamanı bir sıra tarixçilər "Şərqi-Qərb" nəşriyyatının "Azərbaycan tarixi" və "Ümumi tarix" fənləri üzrə X sinif dərslik layihələrində səhv və "plagiat" hallarının olması barədə iddialar səsləndiriblər. Ancaq "Şərqi-Qərb" nəşriyyatının müəllifləri həmin iddiaları səsləndirənləri dərslik müsabiqəsində uduzduqları üçün qərəzli mövqe nümayiş etdirməkdə ittiham edirlər.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov həmmüəllifi olduğu Azərbaycan tarixi 10-cu siniflər üçün dərslik layihəsinin xeyli hissəsinin materiallarının oğurluq (plagiat) olması haqqındakı fikirlərin bu sahədə adları və fəaliyyətləri olmayan adamlara məxsus olduğunu dedi: "Uzun illərdən bəri tədris olunan dərslik materiallarının mənbəyi göstərilmədiyi halda, opponentlərimiz təqdim etdiyimiz layihədə plagiat axtarıb, nəinki öz həmkarları olan layihə müəlliflərini, həmçinin bu vaxtdək incimədikləri Təhsil Nazirliyini, peşəkarlıqlarına şübhə etmədikləri ekspert qruplarını etik qaydaları aşaraq



Tarix dərsliyinin plagiat olması barədə iddialara reaksiya gəldi

Dərsliyin həmmüəllifi iradları rədd edir, nazirlik isə tərəfləri şəxsi maraqları kənara qoyub daha mükəmməl dərslik yaratmağa çağırır...

37-ci ilin dili ilə xəyanətdə və anti-azərbaycançılıqda günahlandırır, kin-küdurətlərini, hirs və qəzəblərini boğa bilmirlər. Təbii ki, əks tərəfdə duran layihə iştirakçılarına qarşı qərəzsiz mövqə

sərgiləmək, obyektivliyi, ədaləti qoruyub saxlamaq çətinidir. Etik cəhətdən tendere qoşulanlar belə qiymətləndirmədən könüllü olaraq çəkinib bu işi neytral mövqeyə malik institut yoldaşlarına həvalə etməli idilər. Bir qayda olaraq, opponent təqdim olunan iş haqqında öz rəyini 3 hissəyə ayırır: 1. İşin təhlili, müsbət cəhətləri (*lap bir, yarım cümlə də olsa*); 2. iradlar; 3. təkliflər. Təəssüf ki, AMEA Tarix İnstitutunun rəyində nə I, nə də III hissə var. Yeni doğrudanmı layihəyə daxil edilmiş üst-üstə 350 səhifəlik materialın arasında xoş sözə layiq bir parça yoxdur? Opponentlər uzun illərdi tədrislə məşğul olan, dərsliklərin ekspertizasını həyata keçirən, müəllif komandaları ilə yaxşı tanış olan layihə müəlliflərini savadsız, düşmən adlandırır. Məmmədli Hüseynovun xatirəsinə məqalələr yazanı ona qarşı sayğısızlıqda günahlandırır, "homo sapiens sapiens" (*vergülsüz, iki dəfə: ağıllı ağıllı insan*) ifadəsindəki təkrarı qüsur, səhv hesab edir, qədim dövlet qurumlarımızın yaranmasında İkiçayarası (Şumer) ilə mədəni-iqtisadi əlaqələrin təsirini həqarət sayır, erkən tayfalarımızın Şumerlə



AZƏRBAYCAN 10 TARİXİ



mal mübadiləsi aparmasını bilə-bilə "Şumer bazarına mal aparınlar" adlı ən uğurlu hesab etdiyimiz təsvirə belə kinayə ilə "bu şəklin nə mənası var" deyirlər".

Ekspert onlara irad tutanların Tarix İnstitutunun nəşrlərinə göz gəzdirməsinə istədi: "Hörmətli həmkarlar fikir bildirməzdən əvvəl heç olmazsa, bunu etsinlər. Bu zaman onlar rəy verdikləri və məsuliyyətsiz halda "plagiat" adlandırdıqları layi-

hədən danışmazdan əvvəl nümunə gətirdikləri dərsliklərin haradan köçürüldüyünün fərqi varardılar. Rəylərdən elə təəssürat yaranır ki, Tarix İnstitutunun nəşrlərindən yalnız bu institutun əməkdaşları dərslik yazarkən bol-bol istifadə edə, istədikləri mənbəni, materialı olduğu kimi köçürə bilərlər. Başqalarının isə bu yöndə düşünməsinə belə tabu qoyulur. Etiraf edirik ki, kiçik bir qrupun bütöv bir institutun

son günlər www.trims.edu.az saytında ictimai müzakirəyə çıxarılan dərslik layihələri hələlik əlyazma şəklindədir və çap olunmayıb: "Həmin dərslik layihələrinin ictimai müzakirəsi artıq başa çatıb və ictimaiyyət tərəfindən bildirilən bütün rəylər, irad və təkliflər həmin dərsliklərin nəşrə hazırlanması zamanı mütləq nəzərdən keçiriləcək. Eyni zamanda onu da ictimaiyyətin nəzərinə çatdırırıq ki, "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 19-cu maddəsinə görə, müəllifin və ya müəlliflik hüquqlarının digər sahibinin razılığı olmadan və ya müəllif qonoranı verilmədən, lakin istifadə olunan əsərin müəllifinin adını və götürülmə mənbəyini mütləq göstərməklə lazım olan həcmdə parçalar tədris xarakterli nəşrlərdə istifadə edilə bilər".

Nazirlikdən qeyd edilib ki, Təhsil Nazirliyi bütün tərəfləri artıq arxada qalmış dərslik müsabiqəsinin "ehtiraslarını" və şəxsi maraqları bir kənara qoyub, söyləri şagirdlərin istifadəsinə veriləcək həmin dərsliklərin daha mükəmməl olmasına yönəltməyə çağırır.

□ Günel MANAFLI

İsrail ənənəsi əsasında özəl tibbi sahədə 20 illik təcrübə! XƏSTƏLİKDƏN ƏZAB ÇƏKƏN İNSANLARA ƏSASƏN KİŞİLƏRƏ! DİQQƏT!!! AXIRINCI ŞANS!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmaybsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi keyfiyyətli müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenoması. Prostatitlər; Qipertrofiya və ya Atrofiya
- * Cinsi zəiflikdən tam impotensiyədək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və ya spermada qan;
- * Spermanın azalması və itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi və balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) inkişafdan qalması;
- * Hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq (kişi və qadınlarda);
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları; Enurez
- * 50 yaşdan sonra oynaqalarda və onurğada baş verən qeyri travmatik ağrılar və hərəkət çətinlikləri;
- * Seksual inamsızlıq, gərginlik və qorxu nevrozları.Yuxu pozğunluqları
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, **d-r Vaiz Səmədova** zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.



MÜSAVAT

Son səhifə

N 134 (6748) 23 iyun 2017



41 yaşlı qadın 20 yaşlı kimi görünür

Çin sakini olan bir qadın sosial şəbəkədə populyarlıq qazanıb. Buna səbəb onun özündən çox cavan görünməsidir. 41 yaşlı Luje Nsu 20 yaşlı kimi görünür. O, interyer dizayner kimi çalışır. Qadının sözlərinə görə, o, bu cür xarici görünüşə dietanın köməyi ilə nail olub. Onun dietası əsasən tərəvəzdən ibarətdir. Eyni zamanda çinli qadın gün ərzində çoxlu miqdarda su içir.

Luje Nsunun Şeron adlı balaca bacısı var və aktrisa kimi çalışır. 35 yaşlı qadın da özündən çox cavan görünür. 2015-ci ildə çinli qadın yerli əyləncəli teleşouda iştirak edib. Efirde iştirakdan sonra onun sosial şəbəkədəki hesabına ciddi maraq yaranıb. Hazırda 41 yaşlı qadının Instagram hesabını 245 min nəfər izləyir. Onun facebookdakı hesabına isə 342 min bəyənmə gəlib.

2016-cı ilin avqustunda məlum oldu ki, yapon model Risa Xirako sosial şəbəkədə yaşından iki dəfə az görünən şəkli yayan sonra populyarlıq qazandı.

İlan itini sancmasın deyə özünü fəda etdi

Amerikanın Arizona ştatındakı Finiks şəhərində yaşayan kişi itini xilas etmək üçün iri ilanın onun özünü sancmasına şərait yaradıb. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, 62 yaşlı Maykl Siburq evinin həyatindəki hovuzu təmizləyərək qərribə bir xışltı səsi eşidib. Məlum olub ki, ilan təmizlik əşyalarının altında gizlənib. O, bu qərribə səslə maraqlanıb və onun mənbəyini axtarmağa çalışıb. Bu məqamda axtarış prosesinə onun iti də qoşulub. İt burnunu ilana tərəf aparanda kişi itini cəld bir hərəkətlə ordan uzaqlaşdırmağa nail olub. Bu məqamda isə ilan onun əlinə çalır: "Mən bildirdim ki, ilan onu sancacaq, amma qərar verdim ki, iti sancmaq əvəzinə mənə



sancsa daha yaxşı olacaq".

Kişiyə ilk tibbi yardım göstərilib. Onun həyatı təhlükəsi yoxdur.

Hər il Amerikada zəhərli ilanlar 15 min ev heyvanını zəhərləyirlər. Bu hadisələrin 80 faizində zərərçəkən

heyvanları xilas etmək mümkün olmur. İnsanlar üçün ilan sancması nisbətən az təhlükəli sayılır. Əgər qurban iki saat ərzində tibbi yardım görse, onu rahatlıqla xilas etmək mümkün olur.

Onun qərribə məsləyi var - cüclərin cinsiyyətini müəyyənləşdirir



Türkiyənin toyuq əti və yumurta istehsalı mərkəzlərindən olan Balıkesirin Bandırma bölgəsində 29 yaşındakı Okan Kavlakı peşəsi olduqca qərribədir. Yumurtadan çıxandan sonrakı 1 saatda cüclərin cinsiyyətini müəyyənləşdirən seksor adlandırılan peşəni icra edən Kavlak özü barədə bunları danışır: "Biz dünyada çox az adamıq. Bir saat ərzində maksimum 1200 cücnin cinsiyyətini müəyyən edirik. Aylıq məvacibimiz isə orta hesabla 5-6 min manatdır".

Əsas peşəsi bank işçisi olan O.Kavlak hesab edir ki,

hazırkı sektoru daha gəlirlidir. Onun sözlərinə görə, bu işi Türkiyədə 17-18, dünyada isə ən çox 200 nəfər icra edir. Cənubi Koreyada gəni yayılan bu peşənin təhsilini Hollandiyada alan O.Kavlak bildirir ki, bu sahənin mütəxəssisi olmaq şərtdir: "Cücnin cinsiyyətini dünyaya gəlidiyi bir saat ərzində bilməsəniz, bir də pipiyi çıxıb xoruz olduğu məlum olana qədər "böyüyəcək de, yumurtlayacaq" deyər gözləyirsiniz. Orta hesabla bir cücnin cinsiyyətini özlüyündən bəlli olması üçün 45 günlük olması lazımdır. Bu müddət ərzində pipiyi çıxdığı üçün onsuz da cinsiyyəti bəlli olur. Keçən bu zamanda baxım xərcləri isə istehsalçı üçün ciddi maddi itki deməkdir".



QOÇ - Yaxın on gündə görə-cəyiniz işləri indidən götür-qoy edin. Ulduzlar səfərə çıxmağınızı labüdü saymır. Amma saat 15-17 arası xoş bir təsadüflə rastlaşacaqsınız. Kiminsə əleyhinə danışmayın.



BUĞA - Ulduzların düzümü bu müddətə sizə düşəcəyindən, o cümlədən perspektivli görüşlərdə iştirakınızdan xəbər verir. Bu səbəbdən də boş dayanmağa dəyməz. Axşam bir neçə sürprizlə qarşılaşacaqsınız.



ƏKİZLƏR - Özünü də daha çox etibar edin. Çünki ətrafınızda olanlar iştirakçı olduğunuz situasiyalarda sizin qədər təhlil edə bilmir. Gün ərzində pul sövdələşmələrindən uzaq olun.



XƏRÇƏNG - Daxili təəddüdlərinizi dəf etmək üçün mütləq ətrafınızda təcrübəli adamlar olmalıdır. Saat 16-ya qədər uğurlu məqamlar yaşasanız da, axşama doğru mübahisələr mümkündür.



ŞİR - Maliyyə problemlərinə görə sıxıntı çəkməyin. Ən azı ona görə ki, həftənin sonuna qədər şəxsi büdcənizdə kifayət qədər artım olacaq. Özünü də qapılmaqdan, əzmkarlığınızı artırıb maneələri dəf edin.



QIZ - Belə bir gündə evdə oturmağa və ya passivlik göstərməyə lüzum yoxdur. Əksinə, aktivliyinizi artırmalısınız. Ulduzlar bəyan edir ki, bəxtinizdə iyun ayının ən uğurlu məqamları durub.



TƏRƏZİ - Ulduzlar bu təqvim səfər və ya qonaqlıqlarda keçirməyinizi məsləhət görür. Çünki belə bir ərafədə soyuq münasibətdə olduğunuz yaxınlarınızla davranışlarınızı mülayimləşdirməlisiniz.



ƏQRƏB - Ailə-sevgi münasibətlərində qarşınıza problemlər çıxma bilər. Amma belə anlaşılmazlıqları dəf etmək üçün təmkin göstərməyiniz kifayətdir. Axşam saatlarını istirahətə həsr edin.



OXATAN - Yayın qızmar xarakterinə məğlub olmayın. Qarşınıza qoyduğunuz planlara gedən yolda qətiyyət göstərin. Çünki qarşıda sizi uğurlu məqamlar gözləyir. Bu gün uzaq səfərə çıxmayın.



OĞLAQ - O qədər də uğurlu vaxt deyil. Öhdəliklərinizin reallaşması istiqamətində yorulacağınız gözlənilir. Bir sözlə, bu gün yalnız aktiv fəaliyyətlə məşğul olmalısınız.



SUTÖKƏN - İxtiyarınızda olan bu günü romantik anlara çevirmək öz əlinizdədir. Çünki əyləncə və səfərə də gedə, əməli fəaliyyətlə də məşğul ola bilərsiniz. Qısa, hər şey özünüzdən asılı olacaq.



BALIQLAR - Ümumi sıxıntılarınız olsa da bu, yalnız günortaya qədər davam edəcək. Saat 15-dən etibarənsə bəzi planları həyata keçirə biləcəksiniz. Vacib şəxslərlə görüşəcəyiniz də mümkündür.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İnsan ölsə də, şüuru qalır

Elm adamları ölümdən sonra da şüurun davam etdiyini kəşf ediblər. Bu qənaətə İngiltərə, Amerika və Avstraliya həkimləri 15 xəstəxanada apardıqları araşdırmadan sonra gəliblər. İnfarkt keçirən, kliniki olaraq ölən və yenidən geri qayıdan 2 min insan üzərində edilən tədqiqatdan sonra məlum olub ki, həmin insanların 40 %-nin beyni dayansa belə, şüuru itmir. İnfarkt keçirən 57 yaşlı bir ingilisin ürəyi 3 dəqiqəlik dayansa da, "o dünyadan" geri qayıtdıqdan sonra ətrafındakı həkimlərə nə gördüyünü danışmağa başlayıb. Bəzi xəstələr kinolarda təsəvvür edilən kimi, ağ parlaq işıq gördüyünü, bəziləri isə bir əlin onların boğazından bərk yapışaraq boğmağa çalışdığını söyləyiblər.

Bir qrup xəstələr isə qorxu, təəccüb və rahatlıq dolu bir hiss yaşadığını deyib. Qeyd edək ki, edilən araşdırmalardan sonra Amerikanın tanınmış alimlərindən Sam Parnia insan öldükdən sonra şüurunun itmədiyini söyləyib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.